

În loc de concluzii - speranțe: la poarta ... închisă a furtunilor...

*Moto: "Lumina se aprinde pentru cei care văd, nu pentru orbi".
Mihai Eminescu – poet român*

Corneliu PIVARIU

Titlul este inspirat din cel al unei cărți publicate de un scriitor român mai puțin cunoscut, Eusebiu Camilar – Poarta furtunilor, apărută în anul 1957, în care autorul prezenta episoade din istoria României, aflată secole de-a rândul, la confluența intereselor unor mari imperii: rus, turc, austro-ungar. Imperiile au dispărut în forma în care au existat în epoca feudală sau la începutul capitalismului, dar interese geopolitice divergente au continuat să se manifeste în zona României până în prezent și vor continua să existe și în viitorul previzibil.

Am cântărit timp îndelungat dacă să public sau nu aceste rânduri având în vedere, mai ales, articolele semnate în acest număr de mari personalități ale vieții contemporane din România. Faptul că, premegător împlinirii și aniversării unui secol de la făurirea Marii Uniri am fost prezent în viața activă a României vreme de circa 50 de ani, iar în această perioadă am cunoscut și am avut șansa unor dialoguri cu mari personalități interne și internaționale, m-a îndemnat să cred că am îndatorirea morală și cetățenească de a spune, pentru cei care vor dori să citească și altcumva decât după paradigmele șablonarde, câteva opinii la această mare aniversare identitară și națională a Neamului Românesc.

Marea Unire de la 1918 a fost un "moment astral" pentru România, înfăptuit de mari oameni politici români vizionari și patrioți, cu sprijin internațional, dar și, înainte de toate, cu jertfele de sânge a sute de mii de ostași români, anonimi în sacrificiul lor, dar eminenți prin sacrificiul vieții lor pusă pe altarul nemuririi ca neam. A fost un obiectiv strict național și neîndreptat împotriva cuiva din marea familie a națiunilor lumii.

În fapt România a plătit cu sânge, poate mai mult decât alte națiuni, realizările sale de unitate și independență, dar și greșelile strategice ale clasei politice din diferitele perioade istorice ale celor 100 de ani.

După 1918, două momente esențiale au marcat în mod dramatic istoria modernă a României: al Doilea Război Mondial (în care România a pierdut circa 800 de mii de oameni, militari și civili), pentru ca încheierea acestui flagel universal să marcheze prăbușirea în arcul de influență al URSS de atunci (cu acceptul - trebuie spus și reiterat - al celorlalți aliați ai Moscovei din timpul războiului) – și orientarea politică socialistă. Al doilea moment îl reprezintă evenimentele din decembrie 1989 – când, pe fondul eliminării de la putere a lui Nicolae Ceaușescu și a Partidului Comunist, s-a revenit la orientarea spre o societate democratică și economie de piață, într-o perioadă de tranziție pe care și spiritele eroilor morți și aspirațiile celor rămași să edifice și-ar fi dorit-o imediată dar care s-a dovedit a fi mai lungă decât am fi dorit. Cele mai mari realizări ale perioadei post-decembriste, de aproape 30 de ani, le reprezintă aderarea la NATO (29 martie 2004) și Uniunea Europeană (1 ianuarie 2007).

În cei circa 50 de ani de dictatură comunistă și-au mai pierdut viața alte câteva sute de mii de români (numărul exact este greu cuantificabil), mare parte a elitei intelectuale, generali, oameni politici de valoare, care nu au putut supraviețui unui regim de teroare instituit în 44 de penitenciare, 72 lagăre de muncă forțată, 63 de centre de deportare și domiciliu obligatorii, 10 azile psihiatrice cu caracter politic. Ne putem întreba, cu ce a fost mai înfiorător Gulagul lui Soljenițan decât gulagurile istoriei din perioada comunistă a unui spațiu numit România.

După Al Doilea Război Mondial, România nu a

mai putut reveni la forma teritorială consacrată de Marea Unire, mai mult, conducerea de la Kremlin a avut grijă ca, prin trasarea arbitrară a frontierelor (iar în 1952 prin impunerea creării Regiunii Autonome Maghiare, care în 1960 și-a schimbat denumirea în Mureș Autonomă Maghiară, desființată abia în 1968 prin realizarea împărțirii teritorial administrative în județe) să lase mai multe posibilități de folosire a unor eventuale nemulțumiri și aspirații ale vecinilor și minorităților – mai ales a celei maghiare, pentru a-și realiza obiectivele politice în România și în zonă.

În perioada socialistă remarcăm două momente importante: cel al retragerii trupelor sovietice (iunie-iulie 1958), în timp ce în celelalte țări socialiste acestea au mai rămas până în 1990; momentul august 1968 – invazia Cehoslovaciei, la care România este singura țară socialistă care nu a participat, urmată de o politică de independență față de Moscova, de dezvoltarea relațiilor cu țările occidentale democratice și dezvoltare economică extensivă (cu mari sacrificii și privațiuni pentru populație) promovată de Nicolae Ceaușescu.

După evenimentele din decembrie 1989, când unele forțe externe au urmărit inclusiv dezmembrarea României - ceea ce s-a reușit apoi cu fosta Iugoslavie și Cehoslovacia - am trecut prin evenimentele din martie 1990 de la Târgu Mureș, o altă încercare de rupere a Transilvaniei și manipulare prin o parte a mediei internaționale a realității acelor evenimente. În fapt o caracteristică a ultimilor aproape 30 de ani o constituie acțiunea conaționalilor noștri de etnie maghiară pentru a obține autonomia teritorială pe criterii et-

nice, sprijinită aproape permanent de Budapesta, deși conform aprecierilor de la Bruxelles, drepturile de care se bucură minoritatea maghiară în România le exced pe cele practice în statele europene, ba, chiar mai mult, cetățenii de etnie română din zonele cu populație preponderent maghiară suferă numeroase discriminări. În condițiile când Ungaria acționează și pregătește în continuare acțiuni pentru condamnarea Tratatului de la Trianon, la Cluj Napoca a fost semnată, la 12 octombrie 2018, o declarație trădătoare în favoarea "autonomiei culturale și teritoriale" a ungarilor din România, iar acțiunile pentru dezmembrarea României, mai ales prin crearea unei Transilvanii independente vor continua, când în Uniunea Europeană opțiunile separatiste câștigă teren, iar Bruxellesul nu este capabil să-și articuleze o conducere reală a Uniunii.

Evoluția clasei politice românești după 1989 a fost mult influențată de trecutul socialist, apoi de evoluțiile politice din Europa și SUA. Cred că ar fi greșit să nu menționăm și influența pe care Moscova încă o are în România și care se manifestă cu persuasiune în multe domenii ale vieții politico-economice și sociale. Din păcate cei mai mulți intelectuali de valoare au evitat și evită în continuare să se implice direct în viața politică, ceea ce a dus la o clasă politică care, în general, nu este în măsură să răspundă la așteptările și evoluțiile dorite de populație. Exemplul elocvent îl constituie cei patru președinți care nu s-au ridicat deasupra vremurilor, fiecare din alte motive: primul - ca urmare a educației socialist-comuniste primite mai ales la Moscova; al doilea - un profesor universitar, cu puțină experiență politică și care s-a declarat învins de fosta secu-

ritate; al treilea - tributar formațiunii sale de ofițer de marină comercială de cursă lungă, dar cu un instinct politic care l-a menținut la putere două mandate și care a știut să manevreze pe plan extern pentru a obține susținerea sa; al patrulea - un primar de oraș de provincie, fără experiență în marea politică.

Desigur, în România, stat semi-prezidențial, președintele nu are atribuții decizionale de primă importanță, mai ales în domeniul economic, nu poate demite premierul și nici dizolva parlamentul (decât în anumite condiții), tocmai pentru a se crea un echilibru al puterilor în stat și a se evita apariția unei noi dictaturi. Dar aceasta nu înseamnă că președintele nu poate fi un factor de coagulare a aspirațiilor poporului și să creeze în rândul clasei politice un consens pentru dezvoltarea viitoare durabilă a României. Ori, tocmai un astfel de proiect nu se găsește în momentul de față.

Echilibrul puterilor în stat este afectat de lupta dintre cele patru puteri, în condițiile când există numeroase cazuri când puterea magistraților (judecători și procurori - aceștia din urmă fiind incluși în rândul magistraților după un model care nu se prea regăsește în alte țări din Uniunea Europeană) este folosită de forțe și interese care nu sunt benefice statului român în realizarea scopurilor specifice, uneori sub pretextul combaterii corupției (cu preponderență a celei autohtone, fără a se atinge de marii corporatiști). Cei câțeva mii de judecători și procurori beneficiază de un statut aparte în societate, ca urmare a importanței muncii lor, dispun de o putere de care cred că mulți încă nu realizează că o au. Abia în 2018 a apărut o lege a responsabilității magistraților, în condițiile când condamnările României la CEDO (Curtea Europeană a Drepturilor Omului) o situează pe primul loc la număr de condamnări pe cap de locuitor sau pe locul trei după Turcia și Rusia (cu populații mult mai mari). Mult trâmbițatul Mecanism de Cooperare și Verificare (MCV) pe justiție instituit de UE a fost folosit mai mult ca un instrument politic al Bruxelles-ului (sau de unele țări) împotriva României și nu pentru scopul declarat inițial.

Cetățeanul nu este în continuare suficient de

respectat iar statul, în loc să fie servitorul cetățeanului, are încă mentalitatea și se consideră deasupra acestuia.

Situația actuală din România ni se datorează în primul rând nouă: unii dintre noi am rămas ancorați **cu o acribie păgubitoare** în reflexul fanariot al "plângerii la Înalta Poartă", care apoi a fost înlocuită cu plecaciunea obsecvioasă la porțile Moscovei, Bruxellesului, Washingtonului sau **ale altor** mari capitale europene. Pădurea nu ar fi putut fi tăiată dacă toporul nu **ar fi avut** coadă cioplită din chiar lemnul pădurii, spune un proverb, ori noi încă mai avem, din păcate, suficienți trădători, unii în poziții destul de importante, inclusiv în străinătate, de care magistrații încă nu au curajul să se ocupe.

După 1990, nemulțumiți de situația generală din țară și căutând o viață mai bună, peste 4 milioane de români au plecat în UE, SUA, Canada și alte țări, imensa majoritate a acestora fiind medici, profesori, ingineri, cercetători, tehnicieni și muncitori cu înaltă calificare. Este cel mai mare exod contemporan de populație dintr-o țară după cel provocat de războiul civil din Siria. Nici pericolul acestei situații nu a fost corect interpretat de clasa politică. Ce să mai vorbim de măsuri efective care să combată slăbirea ființei naționale a poporului?

Situația educației este mai mult decât îngrijorătoare. Am avut 24 de miniștri ai educației în 28 de ani, marea majoritate a acestora preocupați fiecare să schimbe legea educației. Conform unor date publice, 42% din elevii până la vârsta de 15 ani sunt analfabeți funcționali. Relativ recenta măsură de a acorda 6% din PIB pentru educație() trebuie urmată de măsuri hotărâte pentru ca educația să devină practic o mare prioritate națională.

România - o țară care are capacitatea de a asigura ușor alimentația pentru o populație de 90 milioane de locuitori a importat în primele 10 luni ale anului 2018 produse alimentare din UE în valoare de 5 miliarde de Euro.

Situația dezvoltării infrastructurii, rutieră, feroviară, energetică este deplorabilă. În cei aproape 30 de ani de la căderea comunismului nu am fost în stare să construim o autostradă care să

traverseze munții Carpați, țara noastră fiind co-
dașă în Europa Centrală și de Est cu numai 783
Km de autostradă. România are același număr de
kilometri – aproximativ 11.000 de cale ferată, ca
acum 100 de ani (în 1898 aveam 24.000 kilo-
metri), iar viteza medie de circulație pentru tren-
urile de călători este de 45 Km pe oră. În
schimb stăm bine la viteza Internetului, unde ne
aflăm pe locul cinci în lume.

Perioada de după 1989 este caracterizată din
punct de vedere economic prin preluarea de că-
tre capitalul străin a resurselor subsolului, utili-
tăților publice și a băncilor, capitalul românesc
nefiind sprijinit pentru a face față acestei situații.
Într-un articol publicat recent se menționează că
un studiu Ernst&Young, analizând preluările
(prin fuziuni și achiziții) ce au avut loc în econo-
miile din fostele țări socialiste și clasificându-le
în trei mari categorii, preluări de către capitalul
străin, preluări în care și cumpărătorul și vânză-
torul sunt autohtoni, și preluări în afară, consta-
tă că România este pe primul loc la preluările de
către capitalul străin în totalul preluărilor, 67%
și de departe pe ultimul loc la preluările în afară,
3%. Nici o țară din regiune nu înregistrează o
astfel de discrepanță, de peste 22 de ori, între

ceea ce capitalul autohton a cedat, pe propriile
piețe, capitalului străin și ceea ce a reușit să pre-
ia capitalului străin pe piețele sale. Capitalul
străin externalizează către țările de origine pro-
fituri înainte de fiscalizare, de cel puțin 35-40
miliarde Euro pe an.

Cam acesta este, foarte pe scurt, bilanțul real al
României la aniversarea a 100 de ani de la Marea
Unire. Ne putem mândri cu realizările trecutului,
dar, în același timp trebuie să fim conștienți de
problemele prezente și să gândim pentru viitor
cu soluții adaptate la situația actuală și de per-
spectivă.

Situația internațională actuală este complexă și
au loc schimbări importante în ordinea interna-
țională, în care, măcinată de mărunte dispute
interne, România este aproape inexistentă. Ni-
meni, în afara noastră nu va acționa pentru bine-
le nostru, decât strict în limita intereselor speci-
fice. Acea poartă a furtunilor din Evul mediu tre-
buie închisă și creată o oază de stabilitate și
prosperitate care să atragă investitori. România
poate avea viitorul care-l merită, dacă își dorește
și acționează în acest scop. Probabil vor mai fi
necesari încă 30-40 de ani pentru aceasta.

